

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy evre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként . 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk
 összeköttetésben levő hird. irodák
 arengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Közigazgatásunk átreformálása.

Hogy közigazgatásunkban sok a hiba, azt átérezzük mindannyian; mert hiszen a mizériákból eléggé kijut e haza minden polgárának.

Pedig a jó közigazgatás egy államra nézve nagy áldás s minden irányu fejlődésének az elengedhetetlen feltétele, biztonságának s jogai megerősödésének a záloga.

Persze, mindezekre az hozható föl, hogy hiszen van elég sok szép törvényünk, amelyek elégséges garanciául szolgálnak e tekintetben, hogy állami-águnk minden téren kidomborodjék. Nézzük, hogy igaz-e ez?

Van-e ma igazi miniszteri felelősség s biztosíték-e ez? Nincs és nem az.

Van-e a parlamentnek alkotmánybiztosító szerepe? Nincs.

És mégis sokan, mindezeknek dacára, az állami közigazgatásban keresik s találják a mentőszközöket, feledve azt, hogy az állami közigazgatásnak a szervei, állásuk természeténél s a fejelemi jogok rendezetlenségénél fogva ma a törvénynek nem őrői.

Mert van-e állami tisztviselői pragmatika? Nincs. A közjogi autonómia a nagy- és kisközségek közigazgatási hatáskörére nézve minimális és az alsófoku adminisztráció a jegyzőknek a kezében van, akik meg a községi autonómia tényezőitől lesznek függetlenek. A község tehát a törvényhatósági, önkormányzati, politikai s közjogi hivatásának a szerepkörében nem válhatik hathatós támogatójává, sem pedig a központi végrehajtó hatalomnak az ellenőrizőjévé.

Közjogi szerepkörében a törvényhatóság egyedül van, miből következik, hogy az ellenőrzés a törvényhatóságoknak a közjogi hatáskörében fenntartandó s így államosságára szükség nincs, amennyiben a törvényhatóságok, sajátos lényegükben, maguk is alkalmazkodnak a viszonyoknak a változásaihoz s a demokratikus eszmé-áramlatok hozzájuk is utat törtek már.

Ezenkívül a tisztviselők is ép úgy tudományos képzettséggel bírnak, mint az államiak s a patriarchalis fölfogás is kezd már kivészni s az államosság 1867. óta az adminisztrációnak a legtöbb ágában már úgy is meg van valósítva.

A törvényhatóságoknak közvetlenül végrehajtó fegyveres közegei amúgy sincsenek, hanem a közigazgatásban még állami fegyveres testület vesz részt, mint a pénzügyőrség, az állami erdészeti őrszemélyzet, a határrendőrség s a csendőrség.

Továbbá az adminisztrációs ügyeknek a nagy része szintén a kormánytól függő szerveknek a kezében van, mint a műszaki közigazgatás, a mezőgazdasági adminisztrációnak a legnagyobb része, a pénzügyi igazgatóságok, az adóhivatalok s az állami szövetőségek, az állami tanügyi igazgatás, az állami állategészségügy, a községi erdőknek a jó része, a közlekedési közigazgatás, az irari felügyelői intézmény, az ipari fejlesztés szintén állami ellenőrzés alatt áll s így a községeknek rendőri, végrehajtási hatásköre mindig amúgy is kisebbedik; a bűnyomozást állami közegek intézik, így tehát a közegészségügy s a vidéki orvostügy van csak még némileg autonóm-kezekben s ezt a kis autonómiát is, a főispánnak megváltoztatási joga még kisebbé s erőtlenné teszi.

Mindezekkel szemben tehát a tisztviselőnek függetlennek kellene lennie s a közigazgatási ágakat is egységesen kellene kezelni, mi maga után vonja azt, hogy a gyakorlati közigazgatásnak a kvalifikációja is fokozandó volna.

Mert akárhogyan is vesszük, de a megye mégis csak az az egyetlen vár, mely a miniszterrel s akaratával szemben konfliktusba jutó törvényességet véd lmebe veszi s a királynak is az ő alkotmányos felfogását szabályozhatja.

Elismerjük, hogy a közigazgatás reformálódó, még pedig úgy, hogy a hatálytalan alkotmányvédelem szempontjából alkalmatlan intézményeket ujjakkal pótoljuk; hogy ha a törvényhatóságoknak politikai, közigazgatási s ellenőrzési jogkörét, a törvényhatósági közgyűlést s annak az összehívását s vezetését a központi kormánynak a befolyásától függetlenítjük; ha az autonómiának a körét kiszélesítjük; ha az autonómiát és a sarkalatos jogokat erős büntetőtörvénykönyvi intézkedésekkel megvédjük; ha a közigazgatási bizottságnak az ítéletét a végrehajtási módnak a tekintetében függetlenítjük; ha a fejelemi eljárást, a tisztviselői közjogot új törvényben rendezzük; ha a törvényhatóságnak a jogkörét teljesen biztossá, védetté s törvényes intézkedését igazán hatályossá tesszük. Így azután reformálhatjuk a közigazgatást anélkül, hogy azt államivá is tennők annál is inkább, mert hiszen már jóformán úgy is az s így nem kell még jobban azzá tenni.

Az is igaz, hogy a jó törvények, jó közigazgatási s igazságszolgáltatási közegek még nem biztosíthatják a jogoknak, az igazságnak az érvényre

való jutását; mert ehhez közszellem is kell, hogy mindenki teljesítse kötelességeit is.

Ugy volna jó, ha elsősorban a magánjognak a kodifikációja teremtené erre jogbiztonságot, de nemcsak a vagyonosok, hanem a vagyontalanok számára is, amennyiben ez szociális értelemben mint feladat, csakis így oldható meg; valamint büntetőgyakorlatunkból is ki kellene küszöbölünk a kapitalisztikus elemet, nehogy ez még erősebben érvényesülhessen.

Ismeretes, hogy a magyar állami s közigazgatási tisztviselő általában sanyaru viszonyok közt leledzik, mert csak az életnek a keserű gondjaiban, igazságtalan mellőztetésben, megaláztatásban, szűkkeblű elbánásban s méltatlan önkényben van része.

A magyar közszolgálat valóban nem sok örömet nyújt s legfőljebb panaszos, száraz kenyeret. Hajdanában nem kellett annyit dolgozni, sem pedig ennyit tudni. Ma már azonban igazán az állami szervezetnek az alkotó része; szerződötetett, értelmes munka, akinek az ő munkáját, dacára a sanyaru helyzetének, teljesíteni kötelessége, hogy ezáltal a magasabb erkölcsi rendnek, a törvénynek, a kötelességérzetnek a hű papja lévén, egész valójával, hivatalos ténykedésével nagy benyomást is gyakoroljon a közönségre. Törekednie kell derült világnézetre, köztiszteltetre s szeretetre kell szert tenni a társadalommal szemben, életmódjának mintaszertűnek kell lennie, emberies lelkülettel kell bírnia; természetesen tehát, hogy a tisztviselő kérdés egyuttal nagy társadalmi kérdés, amely mielőbb valóban meg is oldandó.

Sajnos, hogy nálunk az adminisztráció s a képviselőválasztás szorosan ö szűfűgnek egymással. Valóságos szegényfolt a magyar államiségnek a testén s a művelt világban is csak megvetéssel beszélnek róla. Valakit megvesztegetni, hogy ezt vagy azt a politikai meggyőződést vallja; megfenyegetni, üldözni, ha más a politikai felfogása, ez valóban nem egyéb, mint barbarizmus s atavizmus a boszorkánypereknek az idejéből.

Ez az oka azután, hogy a választási korrupció nálunk megakasztja a nemzeti léleknek a szabad röptét, a nemzeti geniuszának a szabad szárnyalását s a művelődő egyének akarat-szabadságát. Hogy is mondja Dante? Az ember boldogsága egyéniségének az érvényesüléséből áll! Ezért nem kell állami közigazgatás. Most már jobban, alaposabban gondolkoztunk felette.

Vizy Ferenc.

Március 15. Léván.

Az ünnepek ünnepe, az új Magyarország első napjának évfordulóján egy szívvel a lélekkel ünnepelt városunk közönsége.

Hatvannegy esztendő távolában immár oly fenségessé magasodott ezen magyar ünnep, hogy ünneplésünk a tiszta léggel lobogó honszerzem, eszmék és eszmények után való rajongássá változott. A magyar lelkesedésnek 1848. március 15-én meggyújtott lángja máig sem változott kormos, fekete üszökké, mert ezek a fényes, nagy-erű ünneplések táplálják annak tüzeit, hogy soha ki ne aludjék, míg magyar uralkodik ebben a hazában.

Léva város közönsége az e'ők között volt, amely ünnepként ünnepelte meg ezt a napot. Még emlékeztünkben van, hogy eleinte, mily kis körben mozgott ünneplésünk. Titokban, mint az árva gyermek, kimentünk a temetőbe, ott porladó honvédek sírjához, hogy megújítsuk a nagy és szent esküt, amelyet 64 évvel ezelőtt e napon tettünk. Később, amikor már a hatóságok üldözésétől nem kellett tartani, egyre fényesebbé tettük ünneplésünket, hogy legyen az méltó a múlt dicső emlékéhez s annak gyönyörű vívmányához: a szabadsághoz.

Isten tudja, mikor ismétlődik meg az idők forgatagában március idusának története; de a hazaszeretet szent tűzének ápolása által oda kell törekednünk, hogy a szabadság gondolatát átvigyük gyermekeink lelkébe is s így minden kor és generáció készen legyen a bárhonnan jövő támadás visszaverésére.

Léva városa most is jó példával járt elől.

Egyesületek, iskolák és a polgárság impozáns módon tettek tanúságot a szabadság napja és hősei iránt érzett kegyeletükről és tiszteletükről.

Az iparos- és kereskedőtanonciskolák már ma egy hete d. u. 2 órakor, a r. kath. elemi fiúiskola rajztermében tartottak ünnepséget, amelyen Svarba Endre, a tanoncotthon vezetője méltatta márc. 15-ikét, — a tanoncok közül pedig hatan hazafias költeményeket szavaltak.

Márc. 15-én, pénteken, hajnalban mozsárlövések és a városnak házain a tavaszi szellő által lengetett sok zászló hirdette a nemzeti ünnep felvirradását. Reggel 8 órakor a város összes telekezetének templo-

mában ünnepélyes istentisztelet volt. A plébániai templomban Báthy László prépost fényes segédlettel szentmisét mondott, amelyen a r. kath. elemi fiu-, leány- és a polgári leányiskolák növendékei és nagy-számu közönség vettek részt. A ref. templomban Biriba József, az ág. ev. templomban Bándy Endre lelkészek, — a zsinagógában pedig Liebermann Jakab főrabbi végeztek ünnepélyes isteni tiszteleteket, melyek után az összes elemi iskolák ünnepelei folytak le saját helyiségeikben.

A tanítóképzőben.

Délelőtt 9 órakor a lévai állami tanítóképző intézet ifjúsági önképzőköre rendezett a szabadság napjának emlékére szépen sikerült ünnepélyt, melyet Dushek Ernő zenetanár vezetése mellett az intézet szépen összehozott zenekara Rákóczi kornak, Zichy Géza Nemo című operájának egyik legszebb részletével nyitott meg. Ezután a Talpra magyart szavaltá Sranko Lajos IV. é. tanító-növendék tüzével. Majd talpra esett alkalmi beszédet mondott Dóka Sándor IV. é. tanító-növendék, kit nem sablonoszerű, ügyes és szépen is előadott beszédéért zajosan megtapsoltak. Nagy hatást keltett Flórián Traján III. é. n. szavaltata, ki Szalay K. Március 15 című költeményét adta elő ügyesen. Ezután a Riadót, Huber Károly egyik szép kvartettjét adta elő az énekkar, amit zajos tapsal honorált a lelkes közönség. Ennek végeztével Bartók Lajosnak, A szabadság napján című, mély érzésű költeményét szavaltta Glatz János IV. é. n., kinek szép organuma a költemény minden szépségét méltó kifejezésre juttatta. Végül a szép ünnepélyt a Himnusz fejezte be, melyet az egész közönség lelkesen énekelt.

Ez volt a tanítóképző első ünnepélye az új épület nagytermében, melyet szorongásig megtöltött az érdeklődő közönség.

Az irg. nővérek intézetének ünnepélye.

Ugyanekkor tartotta a polg. leányiskola is a lévai közönség által meleg érdeklődéssel kísért ünnepélyt. Ez amilyen egyszerű, ép oly kedves is volt. A szt. mise után a csinos, új tornaterembe gyűltek össze a közönség s a növendékek. — A műsort a „Nagymajthényi sikon“ c. 4. hangra irt kurucdallal nyitották meg a polg. isk. növendékei. Majd Adler Ilona Lampérth: „A magyar lányokhoz“ c. költemény ügyes el-

szaválásával váltott ki baszafias érzelmeket társai körében. — Ezután az intézet igazgatója, Báthy László prépost-plebános a nála már megszokott ékeszólással röviden, de megkapóan eszettelvé márc. 15.-kének jelentőségét, kiemelte, hogy márc. 15.-ke nem egy vagy néhány politikai pártnak ünnepe, hanem osztatlan ünnepe minden honfiai szívnek; március 15.-én alkották meg azokat a törvényeket, melyek Magyarországot a modern államok sorába svatni voltak hivatva. S ezek szelleme szerint a nő feladata az, hogy a csendes családi körben hoztártozóinak szívébe csepegtesse a haza szeretetét. „Ha a magyar nő ezt a hivatását betölti, akkor — mondta a szónok — beteljesedik nagy Széchenynek ama mondása: „Magyarország nem volt, hanem lesz.“ — A hatásos beszéd után Moravek Margit III. oszt. növendék „Régi magyar népdalokat“ játszott cimbanon, ügyes játékaival visszavarázolta a jelenváltak lelkeit azokta az időkbe, amikor a magyar meg az ő egyszerű, mélabús dalai mellett mulatott. Domján Erzsébet Tarkányi: „Boldogasszony anyánk“ c. költeményét szavaltta oly élvetlenséggel, hogy a közönség ajkairól a szavaltat végén önkéntlenül is elröppentek a szavak: „ez szép volt.“ — Majd Erkel „Himnusz“-ának eléneklése után azzal a meggyőződéssel oztott szét a közönség, hogy Paulai szt. Vince önfeláldozó leányai nemcsak az Isten, hanem a haza szeretetére is tudják nevelni növendékeiket.

A főgimnázium ünnepélye.

A főgimnázium ifjúsága délelőtt 10 órakor, a városi vígadóban tartotta baszafias ünnepélyét. Megszámlálhatlan közönség szorongott a hatalmas színházi teremben, hogy meghallgassa fiainak hazafias lelkesedését, hogy tanubizonyágot tegyen arról, mily gondossággal neveli az intézet a gondozására bízott ifjúságot. Fenn a karzaton úgy ált a diákság, mint a heringek a hordóban, de szert valamennyinek láng lobogott a szemében és tapsra állott a tenyere. A kulisszák mögött pedig Boross Antal, az önképzőkör vezető tanára, az ifjúság jószágos lelkületű tatája vigyázott a szereplőkre egyenként és összesen, hogy ékesen és szép rendben, az ifjúsághoz méltóan folyjon le az ünnepély. Adassék érte néki dicséret, mert az ifjúság kitett ragáért és egy szép,

T A R C A.

Ne gyujtsatok tüzet.

Ne gyujtsatok tüzet a tar hegygerincen
Büszke márciusnak fényes idusán,
Mig a magyar szívben világosság nincsen,
Mig nem esett át a végső, nagy tusán.
Háromszínű zászlóunk győzelmi jelvényül
Ne lobogtassatok koldusnokokák,
Amig a magyarság rabigában vénuil,
Amig nem szegyenli rabsága okát.

Tárogató hangja régen elsíratta
Levert Magyarorságot mártírűségeit.
Éjjé vált a napunk. Lesz-e virradatja?
Hiába hirdetés apró rózsae itt,
Mikor a szivekben nem tud vetni lobbot,
S honában a magyar honát nem leli,
S mig látunk kell telen labancverő jobbot,
Hogy a sok labancot mint süvegeli.

Ne ünnepejétek, amig ünnepléstek
Kiváltságosoknak cifra ünnepe,
Petőfi szobrához ma kijárni vétek,
Mikor a szegénynek ezer a sebe,
S mig nem ünnepel egész Magyarország,
Csak a jármot hordó szegényebb fele,
Amig eltűri, hogy idegenek fosszák,
S a világon senki sem gondol vele.

Ne ünnepej népem, ne legyen vasárnap,
Amig kenyeredet könnyel öntözöd;
Amig dőlőfős nyakkal elnyomóid járnak,
Darákban kettétört fiai között,
Hadd legyen ez a föld bús temető kertje,
Hol a hősök sírját felveri a gaz,
Mig szürke lemondás nehezül szivedre,
Mig üldözött vad lesz a bátor, igaz.

Legyen itt hétköznap. Veritékes munka
Verje hős acéllá a hideg vasat,
Hogy ketté ne törjön cserepes markunkba,
Mikor a számadás hajnala hasad.
Nagy, füstölögő gyarak, rögös mezők népe,
Készítad a jövendőt, új virradatot,
Mikor nagy és szabad népek tengerébe,
Büszke lobogód te is kibonthatod.

Legyen itt hétköznap. Fényesre csiszolja
Lelked a nagy munka, mint föld az ekét,
S jövendő jobbléted vázát kovácsolva,
Nógasd haladásra időnk kerekét.
Az izzó kohókban forrjanak érecek,
A gép sakatoljon, búgjon a kazán.
Kincsük adják elő a nagy méhű bérecek,
Hadd legyen ez a nép gazdag igazán.

Legyen itt hétköznap. Mint jó, hű testvérek
Építsük a közös templom szentfalát.
Ahol békeségben mind, mind összetérnek
S egy szívvel zengik a szabadság dalát.
A szegényt a gazdag tegye majd erőssé,
S ossza meg vele az ősi, szent jogot,
Felgyujtván szegyenét, nevelje mind hőssé
A rabot, aki már jármához szokott.

Majd csak akkor legyen e hazában ünnep,
Akkor zengjenek majd lelkes himnuszok,
Mikor márciusnak mindnyájan érülnek,
Mikor minden szívbem a vér felbuzog;
Mikor szegyenkezevbe ébred tudatára
A saját jogának ez a szolganeép,
Amikor már nyűg lesz vállán cifra jáрма
S haragjától reszket a föld, merre lép.

Mikor nem lesz koldus, kiváltságos nagyság,
Csak magyarok lesznek, gazdag-szabadok;
Egyedüli ur lesz a jog és igazság,
Melyek tiündökölnek, mint a ceillagok.

Mikor üres börtön, tele istenháza
Bizon:ija népem ősi jellemét.
Mikor erős karja a láncot lerázza,
Es kiespri innen mind, ami szemét.

Mikor ezt a drága, szép magyar hazánkot
Az igaz szabadság szele lengi át,
Akkor gyujtsatok majd bérctetőkön lángot,
Akkor fujjatok meg minden harsonát.
Mikor eltemettek jobbagyláncot, rangot,
Mikor kék Dunántra szabad szem tekint,
Akkor kondítsatok meg miadea harangot
És gyülekezetek ünnepre megint.

Petőfi szobrához új, szent esküvőre
Szabad nemzet járjon és ne szolgahad.
Fenn a jó Isten is gyönyörködve nézse,
Mint tör fel égere minden gondolat,
Szenvedés tüzeben megtisztulva ujra
Álljon a magyar a népk versenyén:
Dicsőség lesz akkor mártírűszozoruja,
S szenvedése nagy, szép hősi költemény.

Xersék János.

J e n i.

Irta: Ferenzy Paula.

A gyerekek fogócskát játszottak. Az asszony valamivel távolabb állt a férfivel. A sikongó láрма fel-felírása őket gondolatukból, egy-egy közönyös, hideg szót váltottak. Csendesek voltak, mint azok, akiknek semmi mondanivalójuk sincs, mert valamikor már kibeszélték magukat. . . A kert széles volt, hatalmas dífók árnyalták kavicsos utját, — a palánk mellett egy

minden ízében sikerült műsorral hálálta meg a reá fordított fáradságot.

A műsort az ifjusági zenekar, *Vajcik* Vilmos tanár vezetése mellett, a szépen előadott *honvéd-indulóval* nyitotta meg. A fegyelmest zenekart lelkesen megtapsolták. Tüzes, szellemes beszédet mondott ezután *Takács Ferenc VIII. o. t.*, az önképzőkör ifjusági elnöke, kinek bátor fellépése, szép előadása nagy hatást keltett.

Enek végeztével *Martinovich* Ernő VIII. és *Hetzer* Géza VII. o. tanulók *Wagner* Tanháuseréből adtak elő egy hatásos részletet jól összetanulva, amely után *Kiss Béla VIII. o. t.* nagy hatással *Váradi Antal* örök szép költeményét, a *Rákóczi* szavaltá mélyen átérve. Mire a főgimn. énekkar *Ima a hazáért* című kvertettet énekelte hazafias lelkesedéssel és ihleteszerű áhítattal *Fertetic* István ének-tanár vezetése mellett.

Nagy hatást keltett *Hrodek-Kerner* ismert melodramája: *A nemzeti dal*, amelyet intenzív erővel, keresetlen lelkesedéssel szavalt *Takács Ferenc VIII. o. t.* A hatást nagyban fokozta *Martinovich* Ernő zongorás *Hetzer* Géza harmóniumkísérete. Csinosan énekelte a beleszótt éneket *Papp Dezső VII. o. t.*

Ezután a *Német Sógor* című alkalmi szindarabot adták nagy tetszés mellett, melyben a főbb szerepeket *Kiss Béla, Takács Ferenc, Hetzer Géza, Papp Dezső, Fenyvesi Imre* és *Kenecsey Auréli* játszották. Valamennyi játékát a közönség lelkes taps kísérette. Úgy ezek, mint a többi szereplők találó maszkirozása *Pick Ede* fodrász ügyes, kipróbált kezét dicséri.

Bus, régi s szíveshez szóló magyar nótákat hallottunk ezután, a melyeket *Kersék János VIII. o. t.* adott elő tárogatón, melynek mélabus hangja egész a szívekig hatolt s melynek hatását nagyban fokozta *Weinberger* László VI. o. t. precíz zongóra, *Tuma Zoltán* és *Vojnarovszky Gyula VII. o. tanulók* diskkrét, finom hegedűkísérete.

Végül az ifjusági énekkar a *Járjakok* be minden földet, régi szép magyar induló előadásával fejezte be, amelynek szép előadása dicséretére válik a vezető ének-tanárnak, *Fertetic* Istvánnak.

A polgárság ünnepe.

Délután 3 óraker gyülekezett a *Kossuth* Lajos-téren felállított s nemzeti színű

zászlókkal díszített emelvény körül Léva város közönsége, hol tanáraik vezetése mellett megjelent a főgimnáziumi és tanítóképző intézeti ifjuság is.

A zenekar a „Ne sirj, ne sirj *Kossuth* Lajos” kezdetű nótával lelkesítette a polgárságot.

Ezután a főgimnáziumi énekkar énekelte *Rákóczi* nótáját: *Hallgassatok meg magyarrim*, — melynek mélabus akkordjai a legkeményebb lélekben is megrezegtették az érzelem hurjait. Majd *Bándy* Endre a rendező bizottság elnöke lépett az emelvényre s gyújtó, lelkes beszédben emlékezett meg az ifju Magyarországról, ki e napon tartotta eljegyzését gyönyörű arájával, a Szabadsággal, s a hit azután elválasztottak egymástól.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Glatz* János tanítónövendék bátran, ifju tüzzel szavalt a Talpra magyart.

Enek végeztével az egész közönség levett kalappal az Isten szabad ege alatt égfelé emelkedő szívvel énekelte a himnuszt.

Este 6 óraker a közönség a város háza előtt gyülekezett. A fáklyák kiosztása után imponás menet vonult ki a temetőbe, ahol a tanítóképző növendékeinek éneke után *Bellan* Sándor lelkes beszéd kíséretében koszorút helyezett a honvédelemre. *Takács* Ferenc főgimn. tanuló szavaltja után a közönség elénekelte a szöveget s a fáklyásmenet visszatérőben a Mártonfi-, Szűchenyi-, Deák Ferenc- és Teleki-utakon haladt végig, amelyeknek ablakai fényesen ki voltak világítva.

Nyolc óraker a városi szálloda nagytermében társasvacsera volt, amelyen mintegy százan vettek részt. A Léván élő két 48-as honvéd közül *Czimer* Sándor polgártársunk jelent meg a vacserán, kit szívéllyel ovációval fogadott a polgárság.

Az első felköszöntőt *Bódogh* Lajos polgármester mondta a szabadság, egyenlőség és testvériség diadalra. Utána dr. *Knoskó* Béla szellemes beszédben éltette a 48-as honvédeket, köztük a megjelent *Czimer* Sándor lévai honvédet. *Tokody* István a márciusi ünnepélyen szereplők egészségére emelt poharat, akiknek nevében *Bándy* Endre, a rendező bizottság elnöke válaszótt s éltette a város lelkes közönségét s annak hazafias tisztviselőkarát. *Bódogh* Lajos polgármester megköszönvén a szíves figyelmet, *Czimer* Sándor 48-as honvédünket éltette.

Majd *Tóth* István ref. kántortanító énekelte több szép, saját szerzeményű magyar dalt, melyeket lelkesen megtapsoltak. — Ezután dr. *Kersék* János a lévai harafias ifjuságra mondott felköszöntőt, mint melynek kezében van az uj Magyarország jövődjete letéve. Dr. *Knoskó* Béla a közös egyetértésre, *Szemerédy* Lajos a tanítókra, dr. *Balogh* Sándor a tanári karra, köztük a hazafias piarista rend jólétére és boldogságára emelt poharat.

Ezután még több szellemes, jó ízű humorral fűszerezett beszéd volt. Lajos és Kálmán zenéje mellett a késő éjjeli órákig a legbarátságosabb hangulatban volt együtt a polgárság, így akarván kifejezést adni a március 15-ikén kipattant nagy eszmékhez való ragaszkodásának.

Különfélék.

— **A király** Budapesten. Bécből jelentik, hogy a király f. hó 26-án Magyarországra jön és hosszabb ideig fog tartózkodni Budapesten és Gödöllőn és a magyar kormány kinevezése is alkalmasint csak akkor fog megtörténni.

— **A lévai tüdőbeteg gondozó-intézet** február hó végével zárta le működésének első évnegyedét. Ezen idő alatt 27 rendelési napon az összes rendelések száma 249 volt. A jelentkezett uj betegek száma 43-ra rugott, akik közül 25 állott rendes kezelés alatt. Segélyben 8 beteg és családja részesült; közöttük 439 liter tej, 58 kgr. hús, 36 kgr. kenyér és 6 mm. túzifa került felosztásra 209 kor. 4 fill. értékben. Mint értesülünk, az intézet e tüdővészről a közeljövőben ismertető előadásokat fog tartani, hogy ez ismeretek terjesztésével mielő hatatosabban és intenzívebben szegődhessen az ellene való küzdelem szolgálataiba. Az intézet (Honvéd-u. 32.) minden vasárnap és csütörtökön d. u. 4—5-ig tartja rendeléseit.

— **Március 15-ike Verebélyen.** Verebély hazafias lakossága szintén nagy lelkesedéssel ünnepelte meg a magyar szabadság hajnalhasadásának napját. Reggel 8 óraker a r. kath. templomban isteni tisztelet volt, amely után az iskolák tartották meg ünnepélyeiket. Délután fél öt óraker a kath. körben, — 7 óra után a község háza előtt ének, szavaltat és ünnepi beszé-

hosszúszőrű házörző kutya hevert, időnként egy-egy játékos légy után kapott, majd ismét tovább álmodta délutáni álmát.

A férfi erős volt, izmos. Valami vad elszántság viharzott tekintetéből fel, — a hangja tompán zúgott, mély volt, szenvedélyes. Közelebb huzata sékét az asszonyhoz, föléje hajolt, nézte mámoros, izzó vágyal. . .

— Jeni, . . . maga még haragszik a multért! . . .

Az asszony meglepve nézett fel, arcára valami futó tüspir gyult, — astán hideg cinizmussal válaszolt:

— Én? . . . Igazán téved!

Elhallgattak. Percek multak el, lassan, nehezen. Az ember az asszonyt nézte, tekintete forróbb, tüzeesebb lett egyre. . . A nő azonban nyugodt volt, észre se látszott venni azt.

— Jeni, — maga nem bocsájtott meg. Azt a hitvány foltot nem tudja elfeledni még, . . . maga dacos volt, büszke, — pedig csak egy tekintet akkor, s mily más lenne ma minden! . . .

Az asszony elfordította a fejét. A gye-reketek nézte, — azok kipirult arccal kergették egymást s ha győzött az egyik, diadalmas öröm kacagott ajkukon. . .

— Násze Jeni, mi is volt az az éu bündöm? . . . Igazán semmi! Futó, bohó, ostoba kaland. . . Akadt egy asszony. . .

Eh, észre se kellett volna venni azt, — a világ is könnyen itél ezen. . .

Elhallgatott. Az asszony felnézett rá, halvány arcáról eltűnt a közöny, helyét valami büszke megvetés váltotta fel. . . A hangja is hideg volt, szinte idegen. . .

— Hagyja! . . . Én letárgyaltam régen. . . igazán fölösleges újra. . .

A férfi nem hallgatott rá, folytatta tüzeesen, kérve.

— Magának meg kell hallgatni még, — az elvesztett boldogságért kárpótolnia kell, — kell, érti, akarom!

Jeni gunyosan kacagott fel.

— Az elveszettért, — smit maga oly könnyen eldobott egykor? . . . Akkor ugyebár nem tudta eléggé mérlegelni az értékét, — most ismeri fel az asszonyban, ugy-e? . . . A férfi ajkába harapott, összerándult a homloka, sértette ez a hang, szeretett volna visszakacagni ő is, ledéren, könnyen, — de ehelyett alázatosan hajtotta le fejét, mint egy koncra leső eb, mely minden rugást eltűr, hogy végre részt kaphasson mégis. . .

— Maga nem ért meg Jeni! . . . Nem is értett soha! . . . Én szerettem magát, — amik a világban történtek, nem kell a férfi rovására írni, Bolondság, élv, játék az egész! . . .

Az asszony ránézett újra.

Látja, ez az, ami oly messze választott

el mindig. . . Maga az egész világ volt. . . S az én álmom meg az, hogy akít én szeretek, csak engem szeressen, csak az enyém legyen! . . . Kevés voltam. . . maga diadalokra éhezett, prédára, zsákmányra lesett folyvást. . .

A férfi türelmetlenül vont a vállait. . .

— Mondtam, hogy elmúlt, bocsásson meg. . .

— Nem haragszom, nem is gyűlöltem soha! . . .

A férfi lehajtotta fejét, sóhajtott, a hangja remegett, mintha odabenn a lelke vértett volna.

— Azt hittem, el fogom feledni, hisz nagy ez a világ. . . tágas. . . Nem! . . .

— Átélttem hosszú éveket szeretet nélkül, ridegen. . .

— Visszatértem újra. . .

— Maga se boldog, tudom!

A nő tiltakozva vetette tekintetét rá, a férfi azonban folytatta egykedvű kiméletlenséggel:

— Ne, ne mondjon ellent, — ugyis tudok mindent. Férjhez ment dacból, haragból, — szeretet nélkül. . . A férje köznapi, barátságos ember, ki csak a családi melegre fázott. . .

— S a tűznél, mit maga éleszt, maga fagy meg Jeni! . . .

— Nem bocsájtott meg, nem is akart látni, — mikor asszony is lett azt mondta: senki se zavarja boldogságát meg. . .

dek keretében áldoztak méltó kegyelettel a diesóséges nap emlékének. Este fátylasmenet és utána a kaszinóban ünnepély és társasavacora volt. Ma este fél 8 órákor pedig a polgári kör rendezte márc. 15-iki ünnepélyét, melyet társasavacora fog követni.

— **Merenylet az olasz király ellen.** Rómában e hó 14-én, amidőn Viktor Emanuel király és Helena királyné a Pantoneba mentek, hogy Umberto király emlékeztetőre mondott misén részt vegyenek, egy *Dalba* nevű anarchista revolverrel háromszor a királyi párra lőtt. A király és királyné sértetlenek maradtak. A vértesskiséret parancsnoka, *Lang* őrnagy a fején megsebesült. Sebe azonban nem veszélyes.

— **Ismeretterjesztő előadások.** Mult vasárnap a Káih. Körben nagyszámú közönség előtt tartott érdekes előadást, vetített képek kíséretében *Báthy* László prépost-plebános, melynek címe volt: *Repülés a múltban, jelenben és a jövőben.* *Belopotoczky* Margit már az első fellépése alkalmából is ügyes szavalónak bizonyult, amelynyiben *Ábrányinak Vándor madár* című költeményét kellő hangsúlyozással és kedvesen adta elő. *Csekey* Adrienne pedig gyakorlott zongorajátékával aratott nagy sikert. A böjti ciklus mai utolsó előadásán *Utazás a szent földre*, vetített képekben lesz bemutatva. Szavai: *Krisztnak* Mária. C. balmon játszik: *Handel* Mária.

— **Esküvő.** *Liebermann* Jakab lévai főrabbi és neje kedves leányának *Etelkának* e hó 26-án esküszik örök hűséget *Dr. Silberfeld* Jakab aranyosmaróti főrabbi a lévai izr. templomban. — Állandó boldogság koszorúzza frigyüket.

— **Közgyűlés.** A Bars megyei Gazdasági Egyesület f. hó 31.-én, d. e. 10 órákor Léván, a városház tanácstermében közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Az 1911. évi zárszámadás beterjesztése és a felmentvény megadása. 2. Számvizsgáló és igazgató választmány megválasztása. 3. Állatdíjazások helyeinek megállapítása. 4. A gazdasági egyesület tulajdonát képező, vágóhíd melletti földeladásának jóváhagyása. 5. Alapszabályok módosítása.

— **Gyászbeszéd.** *Dr. Fülöpp* Ignác orvos tudor, Nyitra vármegye nagyrépi járás orvosa, életének 42-ik évében elhunyt. Városunk fiatalabb generációjának kedves ismerőse volt a korban elhunyt férfit, ki itt,

— Azt hiszi, elhittem szavát. . . Nem tudom, hogy hány könyv csordul kacajába is. . . Tudtam mindent, mindent tudtam Jeni! . .

— Búske volt, dacos. . . Elmúlt. . . Mi élünk.

A férfi közelebb hajolt a nőhöz. Lehelte persze az arcot, a szavába fult sok hosszu éle, reménytelen élve, gyönyöre. . .

— Jeni! . . hallgasson meg! . . Hát nem lehetünk mi sohasé boldogok? . . az életet így kell leélni, ily száraz prózassággal? . . Csak egy szót, egy tekintetet csupán. . .

Az aszony hirtelen felállt. Szemeivel végig nézte az embert, a szava halk volt, a hangja száraz, hideg. . .

— Volt idő, . . szerettem is magát, — elmúlt! . . Olyannak látom most, minőnek annyi sok éven ismerni tudtam! . . Maga visszatért — elvből, komédiából — azt hitte, hogy egy családott aszonyt talál, ki a multak romjain kesereg. . . Tévedett! — Boldog vagyok. . . Az én oltáromon nincs hely idegen lángoknak. . .

Ehhalgatott. Egy kis gyermek futott hozzá, — ölebe kapta, csókolta, ölelte vadul — s míg a kicsike vidáman kacagott karjában, addig hideg, halvány arcán egy nehéz könyv folyt alá, hideg könyv, nehéz, melyben annyi sok el nem panasolt bánat, oly sok kin volt elrejtve.

rokon körben végezte középiskoláit. *Nyitra* Ferenc köztestületben álló polgártársunk leánya, öz. *Fülöpp* Alajosné, *Nyitra* Anna a megboldogultban egyetlen fiát vesztette el. A család széleskörű tisztelőinek igaz részvéte enyhítse a gyászolók mély fájdalmát!

— **A pályaudvar kivilágítása.** A magyar államvasutak üzemeltetősége beállván a pályaudvar kivilágításának sokszori hangzatos hiányosságát, a hét folyamán három messzire világító gázolív-lámpát alkalmazott a pályaudvar területén.

— **Eljegyzés.** *Knapp* Géza, a lévai *Knapp* Dávid széles körben ismert, jóhírű gépkereskedő cégnek baltagja, f. hó 14.-én jegyet váltott *Schweitzer* Magdával, Budapesten. — Boldog megelégedés kísérje frigyüket.

— **Összeírás.** A hadügyminisztérium legújabb rendelete alapján az egész ország állományát össze kell írni. De nemcsak a fizom és parádés parinákra terjed ki az összeírás, hanem a máhás lovakra, sőt az öszvérekre és öszvérszamarakra is. Azonkívül a kimutatás magában fogja foglalni a kocsi, szekerek és mindentéle motoros közlekedő eszközök összeírását. Tudjuk, hogy egyszerű tájékozódásról és hadi célokra való nyilatvántartásról van szó, de a jámbor közönség bizonyára ijedezni és gyanakodni fog, hogy nem valami új adófajról lesz-e szó?

— **Gyászír.** A halál ridog keze életének virágzó szakában ragadta ki szegregteit köréből *Veres* Alajost, a lévai tanítóképző-intézet IV. éves növendékét, aki szüleinek, testvéreinek és rokonságának nagy fájdalmára f. hó 12.-én, rövid szenvedés után, 20 éves korában, Garamkovácsi községben meghalt. A mélyen sujtott család gyászában ószintén osztoznak a tanítóképző intézet tanárai és növendékei is, mert az elhunyt ifju az intézetnek egyik főrekvő, szorgalmas és szép reményekre jogosított tanítványa volt. Toméése, amelyen a tanári kar és a növendékek is képvélve voltak, nagy részvét mellett e hó 14.-én d. u. 2 órákor ment végbe Garamkovácsiban.

— **A magyar szappanipar érdeke.** A magyar szappanipar, kemiai iparunk ezen legjelentősebb ágá, válságos helyzetbe jutott. Az osztrák nagytöke, kihalászával egy osztrák város kedvező földrajzi fekvését, ráfékküdt erre a mindedig virágzó magyarparrá és óriási súlyával agyonnyomással fenyegeti azt. Nálunk majd minden kereskedő boltjátán díszleg a Schicht-cég táblája és még az a kereskedő is, ki politikai meggyőződésénél fogva az önálló vánterület híve, szolgálatába szegődik az osztrák reklámhősnek. Menynyivel külbmb emberek a cseh kereskedők. A pragai cseh kereskedő ajtján hiába keresik a közvetlen közelében levő reklámgyár plakátját, az ónézetes cseh kereskedő nem szegődik a német cég szolgálatába. Hát csak ami kereskedőinknek nem lenne semmi nemzeti ónézete? Nem áll, hogy a Schicht-cég szappana jobb lenne bármely más tiszta magyar szappannál. Van magyar szappan, mely sokkal jobb, mint a Schicht-cégé, ha annak reklámját nem is tudja kifejtetni. Egész napjainkig jóformán semmi sem történt az idegen áru böözölésének megakadályozása céljából. Most a magyar szappangyárosok ószágos egyesülete koriratban fordul az ószág kereskedelmi és iparkamaráihoz, hogy a soproni kamara hazafias határozatát tegye magáévá. A soproni kamara koriratot küldött a a kebelébe tarozó ószás kereskedőknek, hogy ugyazon árák és egyenlő minőség mellett inkább a hazai szappant vásárolják. Mivel továbbá a kereskedelmi miniszter legközelebbi rendelkezései el fogja tiltani a szappan szó használatát minden szappannál, mely nem tökéletesen tiszta, a „sziszappan” szó ép oly gráciát nyújt a kereskedőknek a szappan tisztaságáról, mint az agyonreklámozott Schicht név. Csekély dolog, az amit a magyar szappanipar kér a közönségtől. Csak annyi, hogy egyenlő árák mellett rész szíve ót előnyben a külföldi konkurencia fölött, csak annyi, hogy évente nyolc és fél millió koronát ne Ausztria feneketlen gyomrába töltsön, hanem tegye lehetővé, hogy az itt az ószágban maradjon és saját fiainak boldogítására fordítsassék.

— **Tűzoltó tanfolyam.** Az Országos Tűzoltósóvetség e napokban Budapesten gyűlést tartó, melyen véglegesen elhatározták, hogy a nyár folyamán Győrött fogják megtartani a tervezett tűzoltóószti tanfolyamot. — Felhívjuk tehát már most tűzóságainkat, hogy tegyék meg óztesen intézkedéseiket az iránt, hogy tagjaik a tanfolyamot részt vehessenek, amire annál inkább is szükség van, mert vármegyénkben a tűzoltósósz szervezkedése bizony még sok hiányban szenved.

— **A zselizi fogyasztási szövetkezet.** A „*Hangya*” kötelekebe eddig már körülbelül ezer fogyasztási és értékesítési

szövetkezet tartozik, közöttük van a zselizi is, amely — mint levelezőnk írja — minden tekintetben az első helyek egyikét foglalja el a nevezett szövetkezetek sorában, amiért az érdem kü önösen *Niszter* Györgyöt, *Fejes* Ferencot, *Deli* Istvánt és *Vildsý* Ferencot, mint az igazgatósóagnak és vezetőségnak buzgó tagjait illeti.

— **A telefon használatának korlátozása.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet hocsátott ki, mely szerint a nem előfizetők az előfizető telefon-állomásokról még azon esetben sem folytathatnak beszélgetést, ha az előirt díjakat megfizetni hajlandók is; így tehát nem előfizetők csakis a nyilvános telefon-állomásról beszélgethetnek. A rendelet szerint az előfizető állomását az előfizetőnek csak azon családtagjai használhatják, akik vele közös háztartásban élnek.

— **Új kórorvos.** A zselizi kórorvosi állásra *dr. Melcher* Károly, a nagyváradi kórkórház segédorvosa lett megválasztva.

— **Alórnagy rang.** Nagy és érdekes újítás készül a hadseregben. Már ez évben új rangfokozatot illesztenek az órnagy és századosi fokozatok közé s májusban, a legközelebbi előléptések alkalmával alórnaggyá lép ek elő azok a századosok, akik tizedik éve szolgálnak mostani rangjukban; novemberben pedig azok a századosok fogják megkapni az alórnagy rangot, akik 9 éve vannak mostani rangfokozatukban.

— **Gyilkos szolga.** Az újbári szóóshgyen e hó 13-an *Geryő Peterke* István földműves és *Irnócsár* András, *Mikes* András földművesek szóólgója, közeli egymáshoz szénarakával foglalkoztak. A két ember valami fölött erősen összeveszett, aminek következtében a szolga vasvillával rohanván Peterkére, ennek egyik szemét kiszurta, a fogait kiverte és a fején több súlyos sebet ejtet. A szerencsétlenül járt Peterke hazafelé indult; de nem bírta elérni a községet, mert utközben összerogyott. Amikor megtalálták és a faluba vitték, még élt; de már este nagy kínok között meghalt. A gyilkos szolgát a csendőrsó kézrekerítették és átadták a kir. járásbíróószágnak.

— **Kinevezés.** A földművelésügyi m. kir. miniszter *Katona* Gyula, aranyosmaróti m. kir. főállatorvos címmel felruházott vármegyei állatorvos m. kir. főállatorvossá nevezte ki.

— **Új körjegyzó.** A halólozás folytán megüresedett vámsóladányi jegyzó körben egyhangulag *Molitorisz* Béla választották meg körjegyzónek.

— **Érdekes találmány.** *Kertész* János, abonyi plebános — mint az *Érdeklőjór* írja — érdekes találmánnyal áll a nyilvánosság elé, amely elsóorban azokat érdekli, akik zongorán vagy harmoniumon játszanak és komponálnak. A zseniai találmány abban áll, hogy a billentyúk játek közben az illetó kórtól le is írják, a kompozíciót egyuttal meg is óróitik. Kertész természetesen szabadalmat kér találmányára, nemlyhez hasonló szerkezetű gépet már többen is próbáltak készíteni, de tartóssabb siker nélkül. Reméljük, hogy a magyar feltaláló szerencsésebb lesz és akkor ez a szép találmány magyar ember nevéhez fog fűződni.

— **Iskolai tornaversenyek.** A vallás- és ókozoktatásügyi miniszterium érendelte, hogy egyes vidéki városokban kerültek tornaversenyeket rendezzenek. Komáromban is fognak ilyen versenyek tartani május 19. vagy 20-án, amelyen a budapesti, a *pozsonyi* és a gyóri tankerületekbe ószó középiskolák vehenek részt. A komáromi verseny adminisztratív ügyeinek vezetésével a *pozsonyi* főigazgató bízza meg a miniszter. — A gyóztések részére az érméket és okleveleket a miniszterium adja.

— **Helyettes anyakönyvvezető.** A vármegye főispánja a nagykanai anyakönyvi kerületbe *Essósy* Rószóó korlátolt hatáskörrel anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.

— **Új segédjegyzó.** Az újonnan rendszerezett óországi segédjegyzó állást választás útján *Leicsics* József, okleveles jegyzó, bánkószói seg. djegy. óveit tóótték be.

Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkóó, számitó gazdák és kertészek még akkor is, ha mások ócsóóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevók kárára lehetséges.

Közönség köréből.

Üzv. Czirok Jánosné urasszony és Balbach Lilló urleány gyűjtőívén az őszi gyűjtés alkalmával a következő kegyes adományok folytak be:

Koczab Frigyesné 3 K., Czambel Józsefné 2 K., özv. Balbach Árpádné 1 K., özv. Márkly Jánosné 3 K., Hetter Adófré 2 K., Forgács Mihályné 2 K., László Imréné 2 K., Borcsányi Báláné, 2 K., Szilassy Dezsőné 2 K., Roxer Jánosné 1 K., Szauder Izidorné 1 K., Dr. Lakner Zoltán 2 K., Löwy Lipótné 1 K., Klein Aranka 2 K., Jozsefcsek Gézáné 2 K., Farkas Orbánné 2 K., Steiner Henriké 1 K., Steiner József 1 K., Dr. Geregye Fülöpné 2 K., Rónainé 50 F., N. N. 1 K., N. N. 50 F., Osztroder Györgyné 1 K., Maly Pálné 2 K., Fenyvesy Károlyné 2 K., Knapp Gézáné 1 K., Mosonyiné 40 F., Fülöp Emilia 1 K., Laufer Bala 2 K., Morávesik Lajosné 2 K., Vidor Samuel 2 K., Hopferné 1 K., Bogyó Jánosné 1 K., Dr. Balogh Sándorné 2 K., Faragó Samuelné 2 K., Springerné 1 K., Lévai Takarékpénztár részvénytársulat 20 K., Medvegy Lajos 2 K., Engel Józsefné 2 K., Pick Ede 50 F., Steiner Sándor 2 K., Holzmann Bódog 2 K., Weisz Salsmonné kenyér, Ertler Henrik burgonya, Pál Imre 1 K., Kertész Lajos 1 K., Fertikó Józsefné 1 K., Schönstein Henrik 1 K., Schulcz Ignác papírk. 1 K., Pollák Adófré 1 K., Pollák Kálmán 1 K., Vilcsák Salamon 1 K., Hamburger József 1 K., Grotte Vimos 4 K., Klein Sándor 2 K., Nyitrai és Tarsa 2 k., Knapp I. 1 K., Reismann 1 K., Munk Adófré 2 K., Nappel Rzsó 3 K., özv. Juhász Lászlóné 1 K., Brauer Adófré 2 K., Klein Benő 1 K., Agárdiné 40 F., Gunzeryné 1 K., Uhlárikné 30 F., Bella Antal 1 K., Ábrám Pál 30 F., özv. Keleti Antalné 1 K., ifj. Lakner Lászlóné 5 K., Sztáry Báláné 2 K., özv. Lokota Adófré 1 K., özv. Feja Kálmánné 1 K., özv. Domján Lőrinczné 2 K., Blc ek Józsefné 1 K., Belcsák 4 K., Schulpe Altonz né 10 K., Ortmann Fidélné 1 K., Ujhelyi Antal 1 K., Bakos Lajosné 1 K., Tonhaiser Józsefné 1 K., Bogner Gyuláné 2 K., Bittó Gyuláné 5 K., D. M.-né 2 K., Braunmüterné 2 K., Pollák Emőné 2 K., Pollák Vilmosné 2 K., Nyitrai Ferenc 4 K., Bódogh Lajosné 2 K., Vicsák Ferencné 2 K., özv. Gyenes Józsefné 2 K., Gyenes L. zóné 2 K., Kersék Jánosné 2 K., Turóczi Lőrincz 2 K., Papp Rozália 2 K., Bolemann Edené 2 K., Honcs Józsefné 2 K., Barkó Istvánné 2 K., ifj. Kriek Jenőné 1 K., Kherndt János 10 K., D. Kerátháth Marianné 5 K., Dr. Szász Samu 2 K., Dr. Gallenyiné 2 K., Dr. Heinrich Viktorné 2 K., Blógh Lajosné 2 K., Lengyel György 40 F., Vauger Istvánné 1 K., N. N. 20 F., Svarba Endréné 1 K., id. Ghimesy Józsefné 2 K., Boros Gyuláné 2 K., Kohl Józsefné 1 K. 60 F., Meisler Morné 1 K., Essöy Izidorné 2 K., Banyaine 80 F., Bezy Ferencné 1 K., D. Gyapay Ede 2 K., Csapány Elemérné 1 K., Elás Magyar. Ált. Bizt. társaság lévai főügynöksége 10 korona.

Az izr. nőegylet javára febr. hó 24-én tartott táncestély alkalmával felűfizettek: Dr. Frommer Ignác 24 K., Dr. Balog Sándor 8 K., Dr. Weinberger Adolf, Horn Berthold, Steiner Kálmán Garambóvácsi, Krájsik Jenő, Dr. Geregye Fülöp, Bornemiszsa N. M. Ovár, 7-7 K., Engel Gyula, Dr. Weisz Lipót, Bódogh Lajos, Reitmann Izidor, Adler Gyula Fegyverek 5-5 K., Munk Adófré, Weisz Henrik, Godstein Henrik, Dr. Szász Samu, Löwy Lipót, Smeck Armin Lektor, Pollák Emil, Selwitzer Gyula, Szauder Izidor, Tauber Zsigmond Nagykálmán, Rosenberg Karoly Csata, Spitz Jenő Lektor, Schlesinger I. Nagymatya, 4-4 K., Dr. Rohonyi Gyula, Kunifay Kálmán, Dr. Szilard Vilmos, Kovács Sándor, Frey Vilmosné, Braun Adófré, Knapp Géza 3-3 K., Trebitsch Ignác, Deák Adolf, Szauder Zoltán, Bieier Rzsó, Rappaport Mató, M. ssák Pál, Reismann Alajos, Weisz Ignác, Rosenbaum

Adófré, Singer Izidor, Bittó Gyula, Frommer Mór, Deutsch Gábor, Holló Miksa, Czambel József László műve, Schönstein Henrik, Rónai Lipót, Grotte Vilmos, Pollák Vimos, Hertza N. Bészterczabánya, Klein Albert, özv. Fischer Lipótné, Schulcz Ignác papnakereskedő, Pollák Kálmán, Kelemen Ödön Budapest, Róth Ignác, Kaempfer Izidor, Frommer Ignác, Ringwald Adófré, Fodor Adófré, Damény Árpád, Fischer Nathl., Deutsch Izidor, Heimanu Emil, Dr. Geregye Jenő Budapest, Sós Simon, Knapp Gyula, Dr. Laufer Lipót, Klein Sándor, Sugár Mór, Weisz Adófré, Aranyosmaróth, Wilcsák Salsmon, Saigó Siegfried, Szwarcz Ferenc Nagykálmán, Medveczky Károly, Klein Benő, Smeck István, Ifj. Kriek Jenő, Lázár Emil, Dr. Laufer Arthur, Berger Ernő, Bánt Emil Budapest, Holzmann Bódog, Engel Frigyes Oroszka, Horn Bertalan Barsendré, Bellan Sándor, Horváth Ignác Barsbaracska, Adler Jakab, Biró Sándor 2-2 K., özv. Kaufmann Kálmánné, özv. Gauberné Budapest, Dr. Grünzweig Samu, Weisz Adófré, Spitz Lajos Berger József, Quittner Károly, Adler Emil, özv. Adler Szlamonné, Löwy Miksa, Birha József, Körtész Lajos, Szingler Zsigmond, Deutsch Mór, Heisch Samu, Frommer Imre, Hochberger József, Rónai Emil, Berceiler Miksa, Bogner Károly 1-1 K.

Jegyeiket megváltották: Frankl Ede, Frankl József, Frankl Frigyes Nagysáró, Dr. Ardó Sándor Aranyosmaróth, Hochberg József Bajaa, Fertikó József, Weisz Salamon, Weinberger Zsigmond, Deutsch Gáborné, Weisz Gyula, Dr. Priszner Gyula, Törley József és Tarsa, Hazai vill. társulat lévai üzemvezetősége 10-10 K., Weisz Kálmán 8 K., Faragó Samu, Dr. Steiner Oszkár 6 K., özv. Missák Zsigmondné, Schulcz Ignác papnakereskedő, Perlaki Ignác Gaamszeutobenedek, Dr. Silberfeld Jakab, 5-5 K., Gebrüder Mayer Wien 3 K.

Nyilvános köszönet.

A f. é. február hó 24-én a Lévai Izraelita Nőegylet javára rendezett estély fényes sikere érdekében buzgólkodó hölgyeknek, nevezsint: Boros Gyuláné, és Dr. Geregye Fülöpné úrnóknak, valamint a rendező bizot sag minden egyes tagjának: Boros Gyuláné, Dr. Balog Sándorné, Frommer Morné, Dr. Geregye Fülöpné, Pollák Emőné, Dr. Szász Samu, Dr. Steiner Oszkár, és Dr. Weinberger Adófré úrnóknak, D. M. Jenő Árpád, Dr. Grünzweig Samu, D. Rohonyi Gyula, Dr. Szilard Vilmos uraknak, továbbá a szereplő hölgyeknek: Dr. Balog Sándorné, Dr. Geregye Fülöpné, Engel Gyuláné és Pollák Emőné úrnóknak, Fischer Nellí, Rotonyi Csasz, Horn Eza, Herczka Erzsébet, Trebitsch Margit, Roth Julia, Bumenthal Janka, Pető Irma, Kämpfer Aranka, Wilcsák Irén, Slingner Anna, Singer Rózi és Grotte Janka kisasszonyoknak, ugyszintén Barsi Mihály, Grün A. és Kesényi Tibor uraknak, végül a szereplő gyermekek szüleinek, a Lévai Izr. Nőegylet elnöksége és választmánya nevében hála köszönetet mond

Deák Adolf titkár. Frommer Ignác né elnök.

Az egylet javára rendezett mulatság tiszta jövedelme, az igen nagy költség dacára, 561 K. 67 fillér volt.

Nyilvános köszönet.

A Lévai Izr. Nőegyletnek a következő nemeslelkű adományok érkeztek: A Lévai Takarékpénztár R. T. 50 kor., a Lévai Takarékok és Hitelintézet 30 kor., H. eht Eds uról (Barsendré) 20 kor., Neumann A. urtól (Csaná) 8 kor., Wörtheimer N. urtól (Kozsmány) 6 kor. Ezeken kívül Steiner Kálmán ur Nemesnyből 5 zsák burgonyát adományozott. Fogadják a nemesen gondolkozó intézetek és jötevők az egyesület leghálásabb köszönetét.

Deák Adolf titkár. Dr. Frommer Ignác né elnök.

Köszönetnyilvánítás.

A lévai kereskedelmi bank igazgatósága 50 koronát, a lévai takarékok és hitelintézet igazgatósága ugyancsak 50 koronát adományozott a József kir. herceg Szanatórium Egyesületnek.

Fogadják a nemes adakozók szegénysorsu tüdőbetegeink nevében is őszinte szívből fakadó köszönetüket.

Léva, 1912. évi március hó.

Árvay József pénztáros. Dr. Frommer Ignác ügyvezető elnök.

Hivatalos közlemény.

1434/1912 szám.

Hirdetmény.

Az egyes pénzforgalmi eszközök szaporításáról szóló 1912. évi XX. t. c. 7. §-a 200 koronáig terjedhető pénzbüntetési terhe alatt kötelezi a kereskedőket és iparosokat, hogy a közönséggel szemben csak a korona értékben való számítást használják.

Mintthogy ezen törvényt már életbelépett, figyelemztetem az érdekelteket közönséggel, hogy annak rendelkezéseire a saját érdekében alkalmazkodják.

Léva, 1912. évi március hó 12-én.

Bódogh Lajos polgarmester.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m.-mészánként 21 kor. — fill. — 22 kor. — Kétszeres 18 kor. — fill. 19 kor. — fill. — Rozs 19 kor. — fill. 20 kor. — fill. Arpa 18 kor. 40 fill. 18 kor. 80 fill. Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica 19 kor. 20 fill. 19 kor. 60 fill. — Lencse 40 kor. — fill. kor. 21 — fill. — Bab 30 kor. — fill. 31 kor. — fill. — Köles 12 kor. — fill. 13 kor. — fill.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései

1912. évi marc. hó 10-től 1912. évi marc. hó 17-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Palásti Miklós Stanga K.	leány	Emma
Velebni Ferenc Szabó G.	fiú	József
Boldis Károly Csuka R.	leány	Rozália
Szobi István Nagy Eszter	leány	Eszter
Pozsonyi Ferenc Fink E.	leány	Amália

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
özv. Boldis Jánosné	78 éves	Ag. végkimerül.
özv. Mészáros Jánosné	65 "	Gutájtás
özv. Zahorak J.-né	67 "	Gyomorrák

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Egyhe, oldó hájiszer mindazoknak, kik emésztés zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító, bedörzsölés, tö és erősítő, elismert, régi jóhírnevű hájiszer szaggatás és hűlésből származó mindenféle betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 1 kor. 2

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész
Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuachbuen 9.

A legegészségesebb
kávétal
20 év óta
Kathreiner
Kneipp
malátakávéja.
Valódi
kávé-pótlék!
Kathreiner
szerencsét hoz a hátra.

Eladó telek Kákában.

2140 □ öl kert telek eladó. —
Bővebbet **Ehrenstein Ignác** Léva,
Ladányi utca 27. — Ugyanott egy
szép 1 szobás lakás mellékhelyiségekkel
f. évi május 1 től kiadó.

25/1912 végr. szám.

Arverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az aranyosmaróti kir. törvényszék 1911. évi 237/ számú végzése következtében Dr. Bödermann Henrik ügyvéd által képviselt Tátra-Felsőmagyarországi Bank r.-t. javára 568 K. f. s. j. r. erejéig 1911. évi június hó 28-án fogantatott kielégítési végrehajtás alapján lefoglalt és 1330 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, ökrök, szekerek stb. nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek az újbányai kir. járásbíróság 1911-ik évi V. 43/4 számú végzése folytán 568 kor. tőkekövetelés, ennek 1911. évi május hó 15 napjától járó 6% kamatai, 17 kor. 50 fill. óvási váltó díj és eddig összesen 138 kor. 10 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Újbányán, alperesnek Óhatán levő lakásán leendő megtartására 1912. évi március hó 26-ik napjának délután 3 óra; határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok a z 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülkeltették és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Újbánya, 1912. évi febr. hó 27. napján.

Lukács Miksa
kir. bír. végrehajtó.

457/1911. v. h. szám.

Arverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy Dr. Maotus Sándor selmeczbányai ügyvéd által képviselt Ernst Zsigmond relmeczbányai cég javára elleni 949 korona és jár. iranti végrehajtási ügyében a selmeczbányai kir. járásbíróság 1911. évi Sp. 403/6 számú végzése következtében 1911. évi december 18-án fogantatott kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 1759 korona 80 fillére becsült ingóságok tehát, cipőárúk, szobabútorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladandók.

Ezen árverésnek az újbányai kir. járásbíróság 1911. évi V. 226/2 z. végzése folytán 949 korona tőkekövetelés, ennek 1911. augusztus 14-től járó 5% kamatai és eddig összesen 194 korona 80 fillérben megállapított költségek, valamint a törvényes zálogjogot nyert többi esetleges hitelezők követelése erejéig is Vihnezpaserényben alperesnek lakásán leendő megtartására határidőül 1912. évi március hó 23-ik napjának délutáni 3 óra; kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly értesítéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok a legtöbbet ígérőknek készpénzítés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Újbánya 1912. március 11.

Lukács Miksa
kir. bír. végrehajtó.

Eladó háztelkek.

Kohári utca 52-ik házszám alatt, a volt Szakmári kert helyiségnek kft része házak építésére akár egészben akár parcellázva szabadkézből e adó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos a helyszínen.

Tisztelettel

Eller János vendéglős.

Eladó ház.

Léván Kálnai utca 22. számú ház, a vasúthoz vezető főforgalmu uton szabad kézből eladó — Van benne 3 külön lakás 1 két szobás és 2 egy-egy szobás mellékhelyiségekkel, kerttel és tágas udvarral. — Bővebben értekezni lehet ugyanott a házban.

Üzletvezető.

Garamszentbenedeki fogyasztási szövetkezetekhez üzletvezetőt keresünk. — Jövedelme a szövetkezetnél havi 130 korona és 1/10% forgalmi jutalek, az olvasó kör italmérésénél lakás és 10% italok után. — Az állás rögtön elfoglalható.

Igazgatóság.

Uj berkocsi.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **uj berkocsi** vállalatot létesítettem. — A közönség nagybecsű megrendeléseit kérve tisztelettel
Heimann Mór Léva, Szepesi-utca 4.

WEINBERGER ZSIGMOND Léva

magnagykereskedő.

Ajánlatok azonnali szállításra:

Lóhere legfinomabb arankamentes államilag ólomzáralt zsákokban	220 kor.
Lóhere legfinomabb arankamentességre tisztítva ólomzár nélkül	200 "
Luczerna legfinomabb arankamentes államilag ólomzáralt zsákokban	160 "
Luczerna legfinomabb arankamentességre tisztítva ólomzár nélkül	150 "

Takarmány répa eredeti quodlinburgi a termelő eredeti ólomzárával ellátva:

Sárga buzzok	210 kor.
Vörös mamuth	210 "
Sárga olajbogyó	210 "
Takarmány répa külföldi vegyes	200 kor.
Vető bükköny teljesen tiszta árpa és zabmentes	28 *
Vető bükköny 10—15% árpa vagy zabbal	27 "

Valamint mindennemű gazdasági vetőmagot a legolcsóbb napi áron.

== Kölcsönkönyvtár ==

ujjonnan kiegészítve kb. 8000 kötet magyar, német és francia regény NYITRAI és TÁRSA R. T. könyvkereskedésében LÉVÁN. Előfizetés bármely nap kezdhető.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótlék
egy régióknak bizonyított háziszor, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, oszuznál és meghűléseknél. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. D.E. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

„AZ OLLA” szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ara tucatonkénti 4.—, 6.—, 8.— és 10. korona

Az „OLLA” több mint 200 orvos által legmegbízhatóbban ajánlva. Kapható az ország minden gyógy-szertárában és jobb drogeriákba.

Követelje azonban hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jót” feldicsérni. Az elárusító helyek kimutatását. Árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

„OLLA” gummigyár Wien. H/437 Fraterstrasse 57 Kapható Léván: KNAPP I. drogeriájában és PICK EDE illatszerezés üz. etében.

"U.K. TEAS"
 ANCO. KIRÁLYI
 UDVARI TEA
 AZ UNITED KINGDOM
 TEA COMPANY LONDON
**A VILÁG
 LEGJOBB
 TEAI!**

Főraktár: Engel József és Fia, Léva.

1912. évi 33940. szám.

Termelt bükkmúfa eladás.

A zsarnóczi m. kir. erdőhivatalhoz tartozó garamrévi erdőgazdálkodás kertületében termelt, a termelés helyén becsusztatott és kéreggel együtt méretezett 277-99 tömörköbméter bükkmúfa — három eladási csoportra megosztva — zárt irásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok, melyek legkésőbbben **1912. évi március hó 26-án délutáni 5 óráig** nyújtandók be Zsarnóczián a m. kir. erdőhivatalnál, március hó 27-én délelőtt 10 órakor fognak az erdőhivatal tanácsstermében nyilvánosan felbontatni.

Árverési és szerződési feltételek, a faanyagok és kiáltási árak részletes kimutatása, ajánlási űrlapok és boríték a zsarnóczi m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Zsarnócza, 1912. évi március hó.

M. kir. földmívelésügyi minister.

Műhely áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy eddig Szepesi utca 1. szám alatt lévő

gépjavító és lakatos műhelyemet

Báti utca 2. szám

alá helyeztem át, a volt Knapp Zsigmond-féle műhelybe, amelyet megvásároltam s ott mindentéle gazdasági gépek, varrógépek, kerékpár, mérlegek javítását, villanycsengő szerelését, valamint minden e szakba vágó lakatos munkát a legpontosabban és legjutányosabban fogom készíteni.

Kérve a n. é. közönség szives pártfogását, maradtam kész szolgálattal

MORDINYI LAJOS

Tanonc felvétetik.

okl. gépész,

vizsgázott mérlegjavító és lakatos.

WASHALL
legjobb mosószer
 Washall Company Wien
 II. Kurzbauergasse 3.

CLIMAX
 nyersolajmotorok és lokomobilok 3-20 P.
 Magasnyomású nyersolajmotorok 15-150 lóerőig ::
 legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemköltség 1-2 fill. Alacsony zavartalan üzem! - Pénzügyi felügyelet nélkül! Egy szerű kezelés! Sok szag gépezetben!
 Költségvetése és árlap díjmentesen.

Bachrich és Társa
 motorgyári fióktelepe

BUDAPEST

V. Szabadság-ter 17/11
 (Tözelepálota.)

LAUFER BÉLA szobafestő

LÉVA, Honvéd utca 28. szám.

Elvállal

a „Megváltás“ című m. kir. szabadalm. poloskairtó szerrel

jótállás mellett

magánlakások, szállodák és intézetek tisztítását, valamint falakból, fa- és kárpitozott butorokból a poloska irtását.

E szer ma már az ország szállodásai és vendéglősei körében általánosan közkedvelt szer, nemcsak a poloskát, hanem annak petéit örökre kipusztítja.

Biztos halál a poloskára nézve, ha Weisz Mór által előállított „Megváltás“ poloska irtószert használunk

MILÉ TELEP Készlet sok millió.
NAGYÖSZ.
 KÖZÉPEUROPA LEGNAGYOB B SZŐLŐISKOLÁJA
 ÁRUSZÉK INGYEN

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
 a valódi

PALMA
 kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
ágybetét
 minősége
 elsősorán

Köhögés

rekodtség, katarut és elnyalkodás, görcs- és hűrhurut ellen né vásároljon mást, mint a finomizú

Kaiser-féle **Mell Caramellet** a „Három fenyő“-vel

6050 drb. orvosok és magánosoktól származó bizonyítvány igazolja a biztos eredményt. Csomagokban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fillér. Kapható: Dezséri Bolemann gyógyszerárában és Knapp Ignác drogériájában
L é v á n

Üzletmegnyitás.

FISCHER NATÁL ruhatelepe

LÉVÁN, (Kazinczi-utcza 3. házban).

Ujjonnan berendezett ruhatelepében szép és elegáns férfi és gyermekruhák, ugyszintén női felöltők nagy választékban, jutányos árban kaphatók.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33. L É V Á N. Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választéku

állandó gépkiállítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Világhírű „RAPID“ lánczos kutak. „Alfa Separator“ tej és vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban. — Hofherr és Schrantz-féle gőzeséplő készletek, Ganz-féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Legjobb bevásárlási forrás!

KERN TESTVÉREK

fűszer, gyarmatáru és vasnagykereskedése

ALAPITTATOTT 1881 L É V Á N. TELEFON SZÁM 14.

Mindennemű fűszer és csemegeárúk.
Naponta friss felvágott és praçaí sódar.
Elismert legjobb minőségű kávék.
Valódi orosz teák és angol rumok.

Teasütemény, csemegebor, likőr, cognac, pezsgő, déligyümölcs, dessert, cukorka legjutányosabb árakon. — —

Magyar gyártmányu folyton égő kályhák, fa- és széntartók, kályhaellenzők, szesz-, szén és villamos vasalók, gyorsforralók, kávé és teafőzők, húsvágógépek, konyhamérlegek, valamint **VARRÓGÉPEK** stb. állandó nagy raktára.

Gyári raktárt tartunk legalkalmasabb

tiszta aluminium és valódi nikkell főzőedényekből, modern háztartási és konyhafelszerelési cikkekéből.